

Csütörtöki idő: Előnk szél, több helyen eső. Nyugaton és északon további havazás. Sok helyen köd. — A hőmérséklet csökken.

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 29 (2596) sz. Szerda

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 február 5

BÁRDOSSY LÁSZLÓ, volt bukaresti magyar követ, az új külügyminiszter

Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: Magyarország Főméltósága Kormányzója a következő legfelsőbb elhatározását, illetve kéziratot bocsátotta ki:

A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr. széki Teleki Pál gróf m. kir. miniszterelnököt a külügyminiszteri teendők ideiglenes ellátása alól felmentem, külügyminiszterré dr. bárdosi Bárdossy Lászlót, m. kir. titkos tanácsost kinevezem. A vonatkozó kézirataimat idezve rom.

Budapest, 1941. február hó 4-én

HORTHY s. k.
TELEKI s. k.

Kedves gróf Teleki!

Előterjesztésére Önt a m. kir. külügyminiszteri teendők ideiglenes ellátása alól felmentem.

Budapest, 1941. február hó 4-én.

HORTHY s. k.
TELEKI s. k.

Kedves dr. Bárdossy!

A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére Önt m. kir. külügyminiszterré kinevezem.

Budapest, 1941. február hó 4-én.

HORTHY s. k.
TELEKI s. k.

Az új külügyminiszter pályafutása

Bárdossy Lászlóban nagytudású, széles látókörű államférfit nyert a tragikus gyorsasággal megüregült külügyminiszteri szék. Bárdossy Lászlóban méltó utódot talált Csáky István gróf örökére a kormányzó: bölcs körütekintés és mi erdélyiek is megnyugvással és örömmel fogadhatjuk az új külügyminiszter kinevezését. már bukaresti követ korából igen jól ismeri sorsunkat, helyzetünket.

Bárdossy László m. kir. titkos tanácsos 1890 december 10-én Szombathelyen született. ahová családja való. Edesapja egy ideig főispán volt. Bárdossy László tanulmányait a budapesti és berlini tudományegyetemen végezte és 1912-ben szerezte meg doktori oklevelét. Állami szolgálatát 1913-ban kezdte meg a valóság- és közoktatásügyi minisztériumban. 1922-ben miniszteri titkári rangban lépett a külügyminisztérium közeleibe, ahol a sajtóosztályon nyert beosztást. 1924-től kezdve miniszteri osztálytanácsosi rangban a sajtóosztály vezetője. 1930-ban elsőosztályú

követségi tanácsosnak nevezték ki. 1934-ben megbízták a bukaresti követség vezetésével. Ugyanakkor rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré nevezték ki. Közel hat évig állott a külügyminisztérium sajtóosztályának élén. Ez alatt az idő alatt osztatlan népszerűségnek örvendett.

Bárdossy László és az erdélyi magyarság

Az új külügyminiszter elhivatottságát már abból a körülményből is nyugodtan következtetni lehet, hogy pályafutása nem is a Kécska akadémia végzetű tanulmányokkal kezdődött, nem a külügyminisztériumban vagy a diplomáciai szolgálat más állomásain töltötte be első közhivatali állását, hanem még a világháború előtt Magyarországon kultuszminisztériumban, mint alig ledoktorált huszonhárom éves fiatal ember — s közel három évtizedes kemény és eredményes munka a külügyminisztérium élére lendítette, hogy a mai rendkívül nehéz körülmények között irányítsa a magyar külpolitikát.

Ez a szokatlan magyar pályafutás azonban már az 1922-ik év óta diplomáciai téren mozog, amelyen úgy is mint a külügyminisztérium sajtóosztályának főnöke, úgy is mint londoni követségi tanácsos, de leginkább mint bukaresti követ bőségesen kihasználta alkalmát tapasztalatok gyűjtésére, összeköttetések kiépítésére és személyes kiválóságainak megmutatására.

Számunkra, erdélyi magyarok számára különösen öröm, hogy Bárdossy Lászlóra esett a választás, mert bukaresti követi minőségében az ő személyén keresztül érvényesültek a magyar kormány gondoskodó törekvései az erdélyi magyarság felé s közelfekvő a feltevés, hogy a román uralom alatt maradt magyarság javára most az ő központi irányításával még eredményesebben és hatékonyabban fog ez a gondoskodás megvalósulni.

Midőn Bárdossy László 1934-ben bukaresti követség élére került, rövid idő alatt népszerűvé vált a román főváros magyarságának minden rétege előtt. Ő volt az első bukaresti magyar követ, aki érdeklődést mutatott a román főváros magyar társadalmi élete iránt, megjelent a magyarság összejövetelein, kapcsolatot tartott fenn a magyar társadalom vezetőire

Néhány évi londoni beosztás után helyezték Bukaresibe. A magyar-román viszony alakulásának minden szakasza összeforrott Bárdossyval. A legutóbbi emlékezetes turnuszeverini tárgyalásokon megfigyelői minőségben vett részt és jelen volt a második bécsi döntőbirakodásnál is.

és magyar nemzeti ünnepeken az egész bukaresti magyarság fogadására megnyitotta a követségi palota kapuát.

Az ő idejében s az ő buzgólkodá-

Az olasz sajtó örömmel üdvözli Bárdossy kinevezését

Milánóból jelenti a Stefani: Az észak-olaszországi lapok beszámolóinak Bárdossy László külügyminiszterre történt kinevezéséről. A Popolo d'Italia hosszabb cikkben ismerteti az új külügyminiszter pályafutását.

sának eredményeként kollózott a bukaresti magyar követség mai, Cantacuzino utcai fényes helyiségébe az egykori osztrák-magyar követségnek a trianoni, illetve Saint-germaini békekötés után két részre osztott és a magyar állam reprezentálására alkalmazottan épület-szárnyából s az új magyar követségi palota az ő munkája és személyi kiválóságai folytán fogalommal vált bukaresti diplomata körökben éppúgy, mint a román főváros akkori magyar társadalmának életében.

Rokonszenves megjelenésű, közvetlen modoru és minden megnyilatkozásával széleskörű műveltséget, ritka éleslátást s a magyar kérdések minden változata iránt mélyes érdeklődést és alapos ismeretet eláruló ember Bárdossy László. Nemzetközi összejövetelek alkalmával megnyugvás volt látni őt a világ minden részéből összesereglett diplomaták között s ha volt magyar követ Bukarestben, aki a magyar állam tekintélyének öregbítéséhez minden vonatkozásban hozzájárult, akkor bizonyára Bárdossy László volt az.

kiemelve érdemeit, amelyeket diplomáciai tevékenysége során szerzett. Rámutatnak arra, hogy az erdélyi kérdésben Bárdossy nagy ügyességet tanúsított. Kinevezését osztatlan helyesléssel fogadták Magyarországon.

Súlyos események előtt a francia politika

Laval visszahívása esetén messzemenő felhatalmazásokat tart szükségesnek

Genéből jelenti a NTL: Mint jól értesült párizsi forrásból ismeretessé vált, Dorlan és Laval között a megbeszélés kielégítő eredménnyel folyt le. Párizsban kijelentették, hogy Vichyben elhatározták, hogy levonják a következményeket a belpoliti-

kai helyzetből. Laval abban az esetben, ha a kormányba visszahívják, igen messzemenő felhatalmazásokat tart szükségesnek. Párizsban számolnak ezzel, hogy Vichyben a legközelebbi napokban megtörténik a döntés.

Darlan visszatért Vichybe

Belgrádból jelenti: A Politika genti jelentése szerint jól értesült politikai körök véleménye szerint a tárgyalások Darlan és Laval között kielégítően folytak le. Laval belpolitikai téren nagy változásokat követel. Ha Laval átveszi a belügyi tárcát, akkor Petaintól messzemenő felhatalmazásokat kér, Darlan a tárgyalások befejezése után visszatért Vichybe.

Belgrádból jelenti: A Politika berlini jelentése szerint a német sajtó és a politikai közvélemény nagy érdeklődéssel vár, de nagyfokú tártózkodással kísérik a Vichyben lejátszódott eseményeket. Arra számítanak, hogy Petain tábornagy felhagy halogató politikájával. A helyzet, mint Berlinben mondják, a végsőkéig ki van élveze.

Laval néhány napig vár, hogy Petain levonhassa a Laval-Darlan tárgyalásnak eredményeit. Ha ez nem történik meg, súlyos következményekkel járó eseményekre vezethet.

A képviselőház külsőügyi bizottsága összeült

Eltogadták a háromhatalmi egyezmény és a jugoszláv-magyar barátsági szerződés törvényjavaslatát

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház külsőügyi bizottsága február hó 5-én Takács-Tolvay József gróf elnöklésével összeült. A háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásról szóló törvényjavaslat és a magyar-jugoszláv barátsági szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot részben tárgyalta. Az ülésen a kormány képviselőjében megjelent Vörne János rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese. A bizottság mindkét javaslatot részleteiben egyhangulag vita nélkül elfogadta.

Átalakulnak a bolgár és jugoszláv kormányok

Lemondott a jugoszláv igazságügyi és a bolgár földművelésügyi miniszter

Szófiából jelentik: (NTI) Draganov bolgár földművelésügyi miniszter kedden délelőtt lemondott. Filov miniszterelnök kedden a szobránjában felolvasta a király kéziratát, amelyben elfogadja a földművelésügyi miniszter lemondását és Filov miniszterelnököt bízta meg a földművelésügyi tárca vezetésével.

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tűdősítő) Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter lemondott. Utódává az eddigi miniszterelnökségi államtitkár nevezte ki.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Az Ujságíró Bál meghívói

Az Ujságíró bál díszes, művészi kivitelű meghívóit a mai napon már kézbesítette a posta a meghívottak, a címzetek részére. A február 12-iki Ujságíró bál rendezősége természetesen a legnagyobb körültekintéssel és figyelemmel állította össze a bál várható vendégeinek névsorát, szem előtt tartva azt az eredeti célt és elgondolást, hogy az Ujságíró bál valóban ünnepélyes találkozója legyen Nagyvárad város és Bihar vármegye magyar közönségének. Az estély iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés már is biztosítja a sikert és az Ujságíró Otthon termeiben megtartandó estély a magyar farsangi est legszebb emlékeit várásolja vissza.

Az Ujságíró bál rendezősége családjegyeket és személyjegyeket bocsátott ki a február 12-iki estére. Barmilyen körültekintéssel végezte is munkáját a meghívók szétküldésénél a rendezőség, megeshetik, hogy arra joggal igényt tartó és szívesen látott vendégek közül egyesek, elnevezés folytán, nem kapják kézhez a meghívót. Minden félreértés elkerülése céljából a rendezőség e meghívó-igénylők szolgáltatására áll és ezirányú bejelentéseket elfogadunk személyesen, vagy telefon útján 13-73 telefonszám alatt az Ujságíró Otthonban a délutáni órák idején 5-8-ig.

A magyar nép testvéri kezet nyújt a kisebbségek felé

Az erdélyi képviselők is elfogadták a nemzetiségi érzület büntetőjogi védelméről szóló törvényjavaslatot

Budapest, a MTI. jelenti: A képviselőház szerda délelőtti ülésén Tasnádi-Nagy András elnök tíz órakor nyitotta meg a tanácskozást. Radochay László igazságügyminiszter a napirend előtt törvényjavaslatot nyújtott be az irodalmi és művészeti művek kölcsönös védelme tárgyában Berlinben tavaly kötött magyar-német egyezmény becikkelyezéséről. Ezután a Ház tudomására adta az elnök, hogy a napirenden lévő a nemzetiségi érzület büntetőjogi védelméről szóló törvényjavaslathoz egyedül a Nyilaskeresztes Párt jelölt vezérszónokot Vajna Gábor személyében.

Huszovszky Lajos, a törvényjavaslat előadója rámutatott arra, hogy a nemzetiségi érzület büntetőjogi védelméről szóló törvényjavaslatot az tette időszerűvé, hogy az elszakított területek egyrészt visszacsatolása tekintélyes számú kisebbséget adott vissza az anyaországnak. A magyar nép ezzel a javaslattal testvéri kezet nyújt a kisebbségek felé. Eppen ezért a kisebbségeket hűségre és az ország kereteibe való lelkielig teljes beilleszkedésre kötelezi.

Az előadónak nagy tetszéssel fogadott beszéde után Vajna Gábor, a Nyilaskeresztes Párt vezérszónoka emelkedett szólásra és hangoztatta a

nemzetiségek közötti megértés szükségességét.

A következő szónok Mikó Imre erdélyi képviselő volt, aki visszatekinlést tett 21 éves kisebbségi sorsunkra, majd ünnepélyesen kijelentette, hogy sohasem akarunk elnyomottakból elnyomók lenni. Mivel a javaslat nézete szerint ezt a belső szilárdságot és megértést kívánja szolgálni, elfogadja Az erdélyi képviselő felszólalását a Ház minden oldaláról élénk tapsal fogadták.

Árvízvédelmi kormánybiztossá nevezte ki a kormány vitéz Bonczos Miklóst.

Budapest, a MTI. jelenti: A kormány vitéz Bonczos Miklós dr. államtitkár a Dunán közvetlenül fenyegető árvízveszély ellen védekező kormánybiztossá nevezte ki. A kinevezés az árvíz elleni védekezésben érdekelt összes szerv leghatékonyabb együttműködésének biztosítása volt szükséges. A kormánybiztos személyének kiválasztásában pedig a döntő az volt, hogy vitéz Bonczos Miklós államtitkár a tavalyi árvíz alkalmával olyan tapasztalatokat szerzett, hogy a közbizalom a személye felé fordult. Megbízása ideiglenes jellegű és csak a dunai közvetlen árvízveszélyre szól.

Antonescu beszámolt a minisztertanács előtt a légionista lázadásról

Ötezer személyt vettek őrizetbe a lázadás miatt. Egyre nő az elkobzott fegyverek és a rablatholmik tömege

Bukarestből jelenti a MTI.: A minisztertanácsban Antonescu tábornok beszámolt a helyzetről. Kijelentette, hogy a hadsereg csak akkor nyitotta meg a lázadók ellen a tüzelést, amikor a lázadók megtámadták őket. Így esett el Silaghi Viktor légionista parancsnok is. Antonescu elrendelte azt is, hogy a lázadók ellen erőszakkal kell fellépni és a hadbírószág szigorúan büntesse meg a vétkeket.

A lázadók nagy veszteségeket szenvedtek a miniszterelnökség és a társaságok központ ellen intézett támadás során. Az elesettek között sok asszony és gyerek van. A lázadók ezeket kényszerítették az első vonalba, azt gondolva, hogy ezekre nem lő a hadsereg. Az elesettek több mint fele kommunista. Egy másik bukaresti hír arról számol be, hogy február 3-án Bukarestben 2081 személyt, vidéken pedig 3000 személyt tartóztattak le.

Az eddig elkobzott fegyverek száma a következő: 90 nehéz géppuska, 461 golyószóró, 19-455 katonafegyver, 5123 vadászfegyver, 9912 revolver, 76

golyószóró revolver, nagymennyiségű lőszer, 454 kézigránát, 18 kiló dinamit, 111 dinamitpatron. A rablatholmik elszállítására eddig 136 tehergépkocsira volt szükség.

Súlyosan elítélik a szabotálót, árnelrejtőket, árdragítókat.

Bukarestből jelenti a Bud. Tud.: Antonescu tegnap este törvényrendeletet adott ki a kereskedelmi és ipari szabotázs megakadályozására. Kimondja, hogy gyűjtőtáborba viszik mindazokat, akik kereskedelmi vagy ipari rombolást követnek el. Az internálás egy hónaptól egy évig tarthat, egyben elkobozzák az árut is. Kereskedelmi szabotázs követnek el azok akerskedők, ügynökök és egyéb kereskedelmi tevékenységet folytatók, akik üzérkedés céljából elrejtik az árut, hogy később drágábban eladhassák. Szabotázsuk tekintik azt is, ha valamelyik kereskedő nem akarja eladni az árut azon az áron, amely fel van tüntetve. Végül szabotázsuk tekintik a termelés szándékos megakadályozását.

Egy színházi bemutató elő...

Van már talán tíz esztendeje is, hogy csendesén, szinte túlzott szerénységgel bekopogott a szerkesztőségbe egy vállas, barnahajú fiatalember. Bemutatkozott:

— Csurka Péter vagyok.

A neve már akkor ismerős volt előttünk. Itt is, ott is olvastuk formás, egyéni hangú, sok öserőtől duzzadó, eredeti trászait, novelláit az irodalmon túl (vagy innen?) is ismerős volt a neve, hiszen ő is váradi fiú és mi bihariak, ha személy szerint nem is ismerjük egymást, de névről... ez már „kölgykötelessége” minden lokálpatriótának.

Csurka Péter első látogatása óta sok idő telt el és az trászaival egyre többször találkoztunk, egyre színvonalasabb folyóiratokban és lapokban. Mi is egész kötetre való szép novelláit közöltük. S ahogy telt az idő, terebélyesedett, népszerűsödött országzerte a Csurka Péter neve is. Könyveit, trászait elismeréssel fogadta a kritika és teresséssel a közönség. És amikor tegnap este újból benyitott szerkesztőségünkbe, úgy állt meg az ajtóban, mint a messze világokaj bebarangolt férfi, akinek a haja megöszült egy kissé, de alakja még mindig kemény, dalias, aki végre hazajött. Hazajött, de nem üres kezekkel Ajándékot is hozott magával a váradiaknak: egy színdarabját, amelynek pénteken lesz a bemutatója a váradi színházban. A „Kisiklás” című darabját tavaly, a szezon végén fogadta el a Belvárosi Színház s a közeli jövőben lesz a pesti bemutatója is. Csurka Péter azonban a hazatérést azonnal akarta megünnepelni, hogy új darabját Váradon mutassák be először. Ezért is készült nagy lelkesedéssel a premierre, amelyen a város egész magyar társadalmá ott lesz, hogy imnepelhesse a rádióból is népszerű, kiváló író.

(—1a)

Csepelnél az éjszaka fáklafény mellett folytak a védelmi munkálatok.

Csepelről jelenti a MTI.: Kedden este nyolc órakor a Duna újabb egy centiméterrel emelkedett. A védelmi munkálatokat az éjszaka fáklafény-nél és rőzselángnál folytatták.

Felhívás!

Az órlő közönség szíves figyelmét felhívom, hogy a Várad-szöilősön a

„ROLLINGER”
malom megindult.

Mindennap őrlést és darálást végez. Aki nem gazdálkodó vagy nem termelő búzáját csakis őrlési engedéllyel őrlőltetheti meg. Az őrlési engedélyt díjtalanul a városházán kérheti.

Az órlőközönség pártfogását kérve maradtam

tisztelettel:
Rollinger Vilmos
malomtulajdonos.

MEGHALT AZ ANGOL GYARMATÜGYI MINISZTER: Londonból jelenti a Reuter: Lord Lloyd gyarmatügyi miniszter meghalt.

BÁNYÁSZHALÁL A BEOMLOTT TÁRNÁBAN: Isztanbulból jelenti a NTL: Zon Buldak nevű felső gillki szénbányában egy beomlott tárna belemetett 11 bányászt. 8 ember meghalt, a többi súlyosan megsérült.

Telf.: 18.01. **Relvárosi Mozgó** Rákóczi-ut 3.
Szerdán utoljára **Egy visszanyert élet**
Merle, Oberon legszebb filmje.
Csütörtökön bemutatja! H. G. Wells világhíres regénye
„A láthatatlan ember visszatér”
A filmtechnika csodája.

Korona Filmszínház
Telefon 13.51. (volt Dorian) Kossuth utca 1.
Csütörtöktől
Sárgacsikó
Legmagyarabb film

APOLLO Filmszínházban
csütörtöktől **Deanna Durbin** énekes,
zenés, magyaros tárgyú filmóriása
UDVARI BÁL
Szerdán utoljára: **Hazajáró lélek**

Japán és Amerika között még sohasem volt olyan nagy a félreértés, mint most

Amerika egyetlen repülőgépe sem alkalmas korszerű háborúra — mondotta Wheeler demokrata szenátor

Willkie visszatért az Egyesült Államokba

Londonból jelenti a Reuter: Willkie Irországból repülőgépen visszatért Londonba. Az esti órákban kihallgatáson jelent meg a királynak. Willkie, — aki kedden délután utazott el Dublinból — a sajtónak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy De Valera miniszterelnökkel folytatott megbeszélése során, nem érintette Irország helyzetének kérdését arra az esetre, ha az Egyesült Államok háborúba sodródna.

Willkie szerdán a korahajnali órákban hagyta el Londont, hogy visszatérjen az Egyesült Államokba.

Washingtonból jelenti a NTL: Wheeler demokrata szenátor újságírókkal folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy megbízható értesülése van arról, hogy az Egyesült Államok hadseregének egyetlen repülőgépe sem alkalmas a korszerű háborúra. Abból a százhatvan repülőgépből, amely 1941 január 1-én a hadsereg birtokában volt, egyetlen egy sem alkalmas, mert egyetlen gépnek sincs önműködően záródó benzintartálya, vagy kielégítő páncélzata és tüzelőképessége.

Tokióból jelenti a Reuter: Matsuo-ka külügyminiszter a költségvetés vitájában az egyik interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy Japán és az Egyesült Államok között még soha sem volt olyan nagy a félreértés, mint most.

Amerikában a gazdasági hadvezetőség felállítását tervezik.

Newyorkból jelenti a NTL: Az Egyesült Államok kormánya azzal a tervvel foglalkozik, hogy felállítják a gazdasági hadvezetőség szervezetét, amely lehetővé teszi, hogy az Egyesült Államok támogassa Angliát a tengelyhatalmak ellen folytatott anyagharcában.

Franciaország washingtoni nagykövete élelmiszereket sürget a meg nem szállt területek számára.

Washingtonból jelenti (Reuter): Franciaország washingtoni nagykö-

vele ismét felhívást intézett Sumner államtitkárhoz abból a célból, hogy élelmiszert küldjenek Franciaország, különösen annak meg nem szállt

resze számára. Kijelentette, hogy igen komoly a helyzet és Franciaország gabonát, kukoricát és kondenzált tejét szeretne vásárolni.

Az amerikai kongresszus ötven órán belül elfogadja az Anglia megsegítéséről szóló törvényjavaslatot

Belgrádból jelenti: A Politika washingtoni jelentése szerint Polad demokrata párti kongresszusi képviselő kijelentette, hogy a kongresszus 50 órán belül elfogadja az Anglia megsegítéséről szóló törvényjavaslatot és elutasítja azokat a pótvajaslakat, amelyeket a kormány elfogadhatatlannak tart.

A háromhatalmi egyezmény befolyásolta Japán és Amerika viszonyát.

Tokióból jelenti: (NTL) M. külügyminiszter az alsóház felszólalása előtt kedden tett kijelentésében kiegészítésképpen több hozzáfűzött kérdésre kijelentette, hogy Japán és az Egyesült Államok viszonya a háromhatalmi egyezmény aláírása óta romlott. Mindazonáltal nyomatékosan hangsúlyozza, hogy ezt az egyezményt nem azért ütötték nyelbe, hogy háborút indítsanak Amerika ellen, ellenkezőleg azért, hogy megakadályozzák a háborút és Amerika belebonyolódását az európai viszályba. Japán dél felé történő előnyomulása sem összeegyeztethetetlen Amerika érdekeivel. A japán és szovjet orosz kapcsolatokról olyan értelemben nyilatkozott, hogy a háromhatalmi egyezmény itt is áldásos lehet a két ország jóviszonyának helyreállításában, mert az egyezmény célja, hogy tartós békével áldja meg a világot.

Erősítéseket kap Amerikától az angol kereskedelmi flotta.

Belgrádból jelenti: A Politika londoni jelentése szerint az angol blokádügyi miniszter beszédet mondott. Kijelentette, hogy az angol kereskedelmi flotta rövidesen erősítést kap az Egyesült Államoktól. Heves harcokra van kilátás. A miniszter szerint az 1941. év komoly veszteségekkel fog járni. Okunk van arra, hogy az 1942. évet illetően optimisták legyünk.

Anglia először meg akarja nyerni a háborút, csak aztán ismerteti céljait.

Newyorkból jelenti (NTL): Az

amerikai képviselőház előtt tett kijelentésére mutatnak rá, amely szerint ismeretlenek előtte Anglia háborus céljai. Ezért feltétlenül szükséges, hogy a kormány végre tisztázza a helyzetet. A miniszterelnök erre azt válaszolta, hogy nem felelős egy volt nagykövet kijelentéséért. Anglia először meg akarja nyerni a háborút és csak aztán ismerteti háborus céljait.

Kétszáz kilométerre állnak Benghazitól az angolok.

Belgrádból jelenti: A Politika kairói jelentése szerint az angol főparancsnokság hivatalos jelentése szerint az angolok tegnap délután elfoglaltak egy újabb erősséget, de még mindig kétszáz kilométerre vannak Benghazitól.

Görögországban nem szálltak partra ausztráliai csapatok.

Belgrádból jelenti a NTL: Athéni jelentés szerint a görög közbiztonságiügyi minisztérium cáfolja azokat a híreket, hogy ausztráliai csapatok szálltak partra Görögországban.

Csak a parancsot várja a német hadsereg, hogy döntő harcba induljon Anglia ellen

A német hadsereg erősebb és nagyobb, mint valaha

Berlinből jelenti: A Berliner Börsenzeitung vezércikkében hangsúlyozza, hogy a német hadsereg csak a parancsot várja a legközelebbi nagy harcba indulásra. Ez a hadsereg ma nagyobb, erősebb és felszereltebb, mint valaha. Az ellentét jól tenné, ha figyelembe venné, hogy az elmúlt őszi és téli hónapok folyamán a német hadseregnek csak csekély töredéke állott harcban az ellenséggel — írja a nagy berlini lap. (NST.)

Anglia háborús célja egyezik a zsidóság érdekeivel

Berlinből jelenti a NTL: Egy amerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint a zsidó kongresszus elnöke közölte, hogy az angol kormány és De Gaulle volt tábornok értesítette a szervezett zsidóságot, hogy a német zsidókat Németország leverése után ismét visszahelyezik a régebben elfoglalt helyükre. Berlini politikai körökben ezt nagyon érdekes és tanulságos háborús célnak tekintik.

Rómából jelenti (Stefani): A Giornale d'Italia newyorki tudósítójának jelentése szerint az Egyesült Államokban működő zsidó egyesületek atlantai nagygyűlésén Heller főrabbi beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a zsidóság számára azért fontos Anglia győzelme a tengelyha-

talmak felett, mert csak így tudják visszaszerezni a különböző államokban elvesztett pozícióikat. Bejelentette, hogy nyolcezer főből álló zsidó hadsereg küzd most Anglia oldalán a közös célért.

Angol hajókaravánt bénítottak meg az angol partokon német repülők.

Berlinből jelenti a NTL: Német harci repülőgépek a Német Távírási Iroda értesülése szerint kedden délután fegyveres felderítés során Anglia keleti partjánál támadást intéztek egy rombolókkal biztosított hajókaraván ellen. Egy tizezer tonnás hajót teli-be találtak. A bomba a gépházban robbant. A hajó azonnal leállott. Egy másik mintegy ezerkétszáz tonnás hajó kigyulladt.

Pokolgép robbant a zágrábi főkonzulátus épületében.

Belgrádból jelenti: (NTL) A zágrábi angol főkonzulátus épületében kedden este pokolgép robbant. A robbanás következtében jelentős anyagi kár keletkezett. Egy asszony súlyosabban megsérült. A merénylet hátterét még nem derítették ki.

Az anyaországban forgalomban levő és szabályszerűen összeállított és elfogadott

Lakók nyilvántartási könyve
kapható a
NEMZETI papirkereskedésben
Rákóczi-út 9. szám

Hölgyek—Uruk

150—200 pengő mellékkeresetre tehetnek szert néhány hét alatt úri, könnyű mellékfoglalkozással, vidéken is.

Az anyaországban hölgyek körében is általánosan bevezetett mellékfoglalkozás.
Címeket RUDOLF MOSSE irodába, Rákóczi-út 13. «Mellékkereset» jellegére.

A fürdővasút kérdéséhez

Irtta: Megyeri Ferenc, mérnök

Felfigyeltünk arra, hogy ismét előtérbe került városunknak két fürdőhelyével, a Félixfürdővel és a Püspökfürdővel való minél intenzívebb összeköttetésének, röviden: a „fürdővasút”-nak problémája. Ennek megoldását úgy a minisztérium által hozánk küldött szakértő, Csitáry Béla, mint Soós István polgármesterünk a lapoknak adott nyilatkozataikban „a városrendezés legsürgősebb feladatai” közé sorolták.

Több mint három évtizedes

multja van a problémának. A század első éveiben Hankovits Ferencnek és Tóth Ferencnek volt a „Nagyvárad—Félixfürdő—Püspökfürdő vill. vasútvonal”-ra előmunkálati engedélye. A vasútvonal 11,5 km. hosszúra volt tervezve, közigazgatási bejárása 1907-ben engedélyezési tárgyalása 1908-ban volt. Az engedélyezett építési tőke 1,663.000 koronát tett ki. E tőke beszerzésénél azonban a kellő jövedelmezőség előrelátható hiánya miatt a dolog megakadt.

Mikor 1909—1911. években a debrecen—nagyvárad-i h. é. vasút építését veztettem, sok alkalmam volt illetékes körökkel vasúti kérdésekről tárgyalni. Én hívtam fel dr. Okolicsányi Zoltán, a Vasúti forgalmi r. t. akkori ügyészének figyelmét a fürdővasút problémájának lehető leegyszerűsítésére. Előterjesztésem az volt, hogy a Városi Vasút vonaláról a villamoskocsik Várad-velence állomásnál lépjenek át a nagyvárad—belényes—vaskóhi h. é. vasút vágányára és így a fürdőig csupán a villamos vezeték megépítése válnék szükségessé egy egész vasútvonal megépítése helyett. A fürdővasút e módon egészen redukált tökebefektetéssel kerüli meg a jövedelmezőségi számítások kedvezőtlenége által emelt akadályokat. Dr. Okolicsányi rövid gondolkodás után azt az ellenvetést tette, hogy a Városi Vasút és a nagyvárad—belényes—vaskóhi vasút különböző érdekeltiségek és ez a tervnek még az általam ajánlott (peage) megoldását is komolyan akadályozza. A dolog annyiban maradt. Én is felhagytam az ügy propagálásával, hiszen az azután következett évek a vasúti tervezések aranykora voltak.

Tény azonban, hogy a fentiek után rövidesen a Városi Vasút és a Belényesi vasút egy kézbe kerültek. A közbűs adataim a háború miatt hiányoznak, de a félhivatalosnak tartott „Tominae” 1917. füzetében a „Nagyvárad—Félixfürdő—Püspökfürdő vill.” vasútnak, amely ugyancsak 11,5 km. hosszú, a nagyvárad—belényes—vaskóhi h. é. vasút az előmunkálati engedélyese. Ahból, hogy e tervre külön közigazgatási bejárást tartottak 1916-ban, kiviláglik, hogy ez csak névleg, de nem tényleg azonos a Hankovits-féle tervvel. A bekövetkezett események miatt ez a terv már az engedélyezési tárgyalásig sem jutott el.

A fürdővasút problémája

azonban túlélte a világháborút. Elettelt adott magáról a román imperium alatt is. Annak idején, ha nem is kielégítő, de haladásnak nevezhető megoldás volt, hogy egyrészt a város és a fürdők között a rendes vonatokon kívül motoros kocsikat, másrészt a Szent László térről a fürdőkhöz járó autóbuszokat helyeztek forgalomba.

A felszabadulással azután teljes mértékben ismét előtérbe került a fürdővasút kérdése. Középfokú megoldásnak kínálkozott a villamosvasúti, esetleg a sínautós módszer, amelyek szerint a Szent László térről Várad-velencéig a villamos vasút sinjein, onnan a fürdőig a vasúti síneken menne a kocsik.

A közben eltelt harminc esztendő alatt azonban sok minden megváltozott. Nemcsak a természettudományok, hanem a társadalomtudományok, a nemzetgazdaságtan — sőt a közlekedési politikai alapelvei is. Amire 30 év előtt, mint igazságokra hivatkozhattunk, azok túlhaladtak tételek lehetnek és aki azoknál marad, azt a következmények figyelmeztetik hámarosan tévedésére.

Vizsgáljuk meg, mi most a helyzet a vasúti megoldással. A belényesi vasútból részünkre csak egy rövid szárnyvonalaszerű rész maradt. Ennek fenntartása és az ebbe fektetett tőke kamatozása — legalább egyelőre — kizárólag a fürdők személyforgalmára volna utalva, mert e vonalon sem távolsági forgalom, sem teheráru forgalom nincs. Ha a viszonyok nem változnak, ez a vonal ugyanazon betegségnek esik áldozatul, mint ami miatt a Hankovits-féle terv nem tudott megvalósulni. A forgalmat ugyan ráfizetéses áldozatokkal fent lehet tartani, de ez a megoldás — most csakis a fürdővasút vonatkozásában — sem ideális, sem egészséges, sem tartós nem lehet. Városunknak nagy előnygyázzal kell elhárítania azt, hogy ez a labilis rendszer tekintessék a végleges megoldásnak.

Az egészséges megoldás

— még akkor is, ha közben a vasút ügye rendbejön — csak az lehet, amire vonatkozólag már a múltban is történtek próbálkozások. Modern műuttá kell kiépíteni a Nagyváradtól Félixfürdőn keresztül vezető utat és a forgalmat modern, járkarban tartott autóbuszokkal kell lebonyolítani. Ennek az utnak a kiépítése egyéb fontos szempontokból sem késhet sohaig, azt nem csupán városunk óhaja avatja szükségletté. A jó uton futó autóbusz pedig a jelenlegi igényeknek teljes kielégítését jelenti. Ez a megoldás alkalmazkodik a szezonok, az időjárás, az egyes alkalmak, sőt az egyes egyének változó kívánalmaihoz is, hiszen

Huszonegy sitalpas román katonát fogott el a csiki határhegyekben két magyar határvadász

Csikszeredáról jelentik: A csiki határszakaszon a magyar határvadászok elfogtak két román tisztet, két őrmestert, öt szakaszvezetőt és tizenöt katonát. A sitalpakkal felszerelt ro-

A „SZERENCSE”
Sorsjegyiroda átköltözött
Rákóczi-út 8. sz. alá.

megvan az az ideális tulajdonsága, hogy városunkból a fürdőket minden jármű számára minden időben könnyen megközelíthetők teszi. A kiépített ut egyben bekapcsolja városunkba a közbenfekvő és a város ellátása szempontjából fontossággal bíró két községet és a kisebb telepkeket is.

Az autóbuszforgalom koncesszionálása tekintetében akár a város, akár a vasutak, akár külön részvénytársaság

akár végül a két fürdő, mint főerdekeltek jöhetnek figyelembe. Ez már a lényegét nem fogja érinteni. Mindenesetre a városnak résen kell lennie, amikor e kérdéseknek megoldásánál érdekei megvédéséről lesz szó. Az azonban nem lehet kétséges, hogy a fürdővasút után való vágy 30 éves multja olyan aránylag szerény befektetést, mint néhány modern autóbusz, illően kamatoztatni íger.

A fürdővasút problémája ezek szerint a jelen helyzetben a fürdő mellett elvezető utnak modern műműnnyé való kiépítésére, illetve ennek a min. fenntartás megőrzésére, illetve a megőrzésére redukálódik.

Február

12.

UJSÁGÍRÓ-BÁL!

A farsang legfényesebb mutatsága
az Ujságíró Otthon összes termeiben

A szentistváni gondolat szellemében tartotta meg serlegbeszédét a Nemzeti Kaszinóban Jósika János

„Ne engedjük idegen eszméket átültetni a magyar földbe!”

Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelentik: A Nemzeti Kaszinó vasárnap tartotta az évi Széchenyi emlékvacsoráját, melyen jelen volt vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója is. Az emlékszerződés a Széchenyi-serleggel kezében hátról Jósika János mondta. Beszédében visszatekintést tett Erdély huszonnégyes rabárgára, hangoztatva, hogy Erdély mindig hű maradt a Széchenyiek és Wesselényiek szelleméhez s ha kifosztva és szegényen tértünk is haza, az erő meg van bennünk az építő munkához, hogy hazánk felvirágoztatásán dolgozzunk.

— Ne engedjük idegen eszméket átültetni a magyar földbe. — mondta többek között. — ahol ezeknek

a népben gyökerük nincsen, mert első és főfeladatunk az ország függetlenségének fenntartása és idegen eszmék pedig az ország önállóságát veszélyeztetik. Fel kell karolnunk azokat, akik a szentistváni gondolatot elfogadják és hűséges állampolgárai akarnak lenni a hazának, viszont kárlehetetlenül le kell sújtani azokra, akik az ország szétrobbantására törekednek. A nemzetiségi kérdés megoldásánál mi erdélyiek, az ezeréves együttélés és a 22 éves elnyomás tapasztalatait bocsátjuk hazánk rendelkezésére. Itt nem mulasztatom el, hogy meg ne emlékezzem arról a sok százezer magyarról, aki a határon túl még rabárgban él és sorsa még szomorúbb, mint a miénk volt. Az ő felszabadításuk és a róluk való gondoskodás elsősorú feladataink közé tartozik.

— Mi itt Széchenyi István emléke előtt ünnepélyes fogadalmat teszünk, hogy inkább meghalunk, de nem engedjük, hogy édes hazánktól újból elszakítsanak.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés
Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Két héten belül megjelenik a második zsidótörvénynek a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre szóló végrehajtási utasítása

Nagyvárad. Saját tud. Értesülésünk szerint a második zsidótörvénynek az erdélyi részekre való kiterjesztéséről szóló végrehajtási utasítás két héten belül megjelenik. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a harmadik zsidótörvény megalkotása és életbe léptetése is megtörténik legkésőbb két hónapon belül. Hogy mit fog tartalmazni ez a törvény, arról még csak annyi szivárgott ki, hogy a második zsidótörvényhez képest is rendkívüli jelentőségű szigorításokat ír elő a zsidóknak a gazdasági élet minden területéről való visszaszorítására.

Az egységes liszt olcsóbb, a nullás liszt drágább lesz

Nagyvárad. Saját tud. A pékek kérésére dr. Soós István polgármester értekezletre hívta össze a nagyvárad Hangya raktár vezetőjét és Fazekas Jánost, az ármegállapító bizottság vezetőjét. Részletesen megvitaták a város liszt- és kenyérellátásának kérdését és a kialakult vélemény szerint minden remény meg van arra, hogy a kérdés nyugvópontra kerül és a sütőiparosok jogos igényét kielégítik. A Hangya raktárból ugyanis a jövőben a pékek olcsóbban vásárolják az egységes lisztet s így elkerülik a kenyér árának felemelését.

Nehéz probléma volt a nullás liszt árának megállapítása. Ebben a kérdésben nem is történt végleges döntés. A nullás liszt ára ugyanis eddig olyan alacsonyan volt megállapítva, hogy a Hangya kénytelen volt az egységes lisztet magasabb áron számlázni. Most úgy oldották meg a kérdést, hogy a nullás liszt árát fogják emelni a helyzetnek megfelelően.

A kisebbségi népoktatásra vonatkozó rendelet élénk visszhangot keltett a német sajtóban

Berlinből jelentik: (NTI) A német lapok beszámolnak a magyarországi népcsoportok iskoláiban az anyanyelven való tanítást elrendelő törvényes intézkedésről. A lapok ezzel kapcsolatban foglalkoznak Telek Pál gróf miniszterelnök és Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszternek az új rendeletről tett nyilatkozatával. A Berliner Börsenzeitung a többiek között ezeket írja:

A magyarországi népcsoportok annak jeléül fogják ezt a rendeletet tekinteni, hogy a kormány fokozatosan figyelembe óhajtja venni jogait és kívánásait az iskolaügy terén. A Deutsche Allgemeine Zeitung hosszabb kisértő közleményben kiemeli, hogy a rendelet alkalmas arra, hogy feloldjon bizonyos feszültségeket és előmozdítsa a lakosság valamennyi részének szorosabb tömörülését.

Letartóztatták a váradkörnyéki magyar falvak véreskezű bábaasszonyát

Több mint harminc hegyközkovácsi asszonyon hajtott végre tiltott műtétet. Adósjegyzéket találtak a bábaasszony boszorkány-műhelyében, amely arról tanuskodik, hogy a környező falvakban is százsámra követte el a magzatgyilkosságot

Egy hegyközkovácsi asszony belehalt a tiltott műtétbe

A nagyvárad közpórházban november 9-én meghalt Bagdi Bálintné született Farkas Rozál hegyközkovácsi asszony, akiről az orvosi vizsgálat megállapította, hogy tiltott műtét áldozata lett. A szerencsétlen asszony erre vonatkozólag részletes vallomást tett a halálos ágyán s elmondta a

vizsgálat közegeinek, hogy Szarka Imréné biharpüspöki-i bábaasszony végezte el rajta a műtétet, aki Bihar-püspökön, Hegyközkovácsin, Bihar községben és számos más környékbeli magyar faluban közismert magzatgyilkos.

szándékával várják az ítéletet, de a hatalmas bűnyűben szereplő falvak közhangulatában még mindig nem mutatkozik kedvező változás. Mondják az asszonyok, akiknek nevei, személyi adatai szomorú egymásutánban sorakoznak a vádirat hivatalos ridegségű és alaposágu szövegében, hogy kívülük még közel százan vannak Bihar-püspökön, Hegyközkovácsin, Bihar községben és más környékbeli falvakban, akiknek mellettük lenne a helyük a vádlottak padján, de akiknek terhére a vizsgálat nem tudott elegendő bizonyítékot szerezni, noha közludomás szerint ők is rendes látogatói voltak az utóbbi években Szarka Imréné híressé vált boszorkány-műhelyének. És se szeri, se száma azoknak a jobbmódu falusi asszonyoknak, akik megengedhették maguknak, hogy jó pénzért vásárolt hatósági bizonyítvánnyal városi orvoshoz fordulhassanak s akik ma gúnyosan hahotázhatnak azokon, akik kis ésszegekért, öt liter borért vagy néhány napi napszámért a bábaasszony szakértelmét vették igénybe és most kárát vallották — e megdöbbentően cinikus és romlott felfogás szerint nem is bűnös elhatározásuknak hanem: — a szegénységüknek. Ujjal mutatnak rájuk, de nem azért, mert vétkeztek, hanem azért, mert — „ostobán” megjárták.

Az ítéletüket váró asszonyok — és velük együtt a magyar közvélemény — az egész nemzetpusztító arcvonal felgöngyölítését várja nemcsak Hegyközkovácsin, Bihar-püspökön, — hanem mindenütt, ahol a nemzetsorvasztásnak ez a szörnyű fekélye bánt. Jávör Béla

Segélyben részesíti a szegénysorsú gimnáziumi tanulókat a közoktatásügyi miniszterium

Nagyvárad. Saját tud. A közoktatásügyi miniszterium a napokban rendeletileg intézkedett a szegénysorsú gimnáziumi tanulók felsegélyezése ügyében. Mint értesülünk, a nagyvárad Szent László gimnázium 720 tanulója közül a rendelkezésnek megfelelően 10 százalék, mintegy 80 tanuló részeseül felsegélyezésben. A segélyek a következőképpen oszlanak meg: Tandij segély 30 pengő, ruhasegély 30 pengő, tankönyvsegély 20 pengő egyenként. Ezenkívül ellátási segély egyszer és mindenkorra 70—80 pengő.

A kedvezményes segélyben első sorban az állástalanok, munkanélküliek, napszámosok, hadirokkantak és árvák családtagjai, illetve ezeknek a családfőknek gyermekei részesülnek.

Almásy lakatos
szerelelt, javítást vállal
Rimanóczy u. 10 sz.

Megdöbentő „adósjegyzék”

— Tömegesen járnak hozzá a fiatal asszonyok, — vallotta a vizsgálóbíró előtt a haldokló Bagdi Bálintné. — Már száz leírt elintézi a szegényebbeknek s azoknak, akik gyorsan fordulnak hozzá... De a tehetősebbektől három-négyszáz leít is elvesz. Több mint száz asszonyról tudok, akik nála jártak. A jó Isten büntesse meg...

A vallomás alapján a csendőrség azonnal megindította a nyomozást. Őrizetbe vette Szarka Imréné és házkutatást tartott nála. Legutóbb Hegyközkovácsin, Ungvári Imre molm tulajdonos egyik gazdasági épületében rendezte be „rendelőjét”, ahol közludomás szerint is több mint har-

minc hegyközkovácsi asszonyon hajtott végre tiltott beavatkozást. Ungvári ellen is eljárás van folyamatban, mert azzal gyanúsítják, hogy ő volt a véreskezű bábaasszony felhajtója.

A házkutatás alkalmával adósjegyzéket találtak Szarka Imrénénél, amelyen számos hegyközkovácsi-i, biharpüspöki-i és más községbeli asszony szerepel 50—100—200—500 lejes tételekkel. Nyilvánvaló volt, hogy ezek valamennyien tiltott műtétért tartoznak a valóban elképesztő arányú pusztítást végző bábaasszonynak s ezért megindult a vizsgálat mindazok ellen a menyeeskék ellen, akiknek neveit a megdöbentő adósjegyzék felmutatta.

A módosabbak lelketlen példája

Előállították és vallatásra fogták őket. Az eljárás során a magyar falu életének, a magyar jövő elleni merényletnek megdöbentő drámája játszódott le a nyomozás és később a vizsgálat közege előtt. A megdöbentetlen bizonyítékok és ráolvasások súlya alatt megtört asszonyok legnagyobb része heismerte bűnét. Jobbára napszámosasszonyok, akik — mondták — a falu módosabbjainak a biztatására, vagy legalábbis a közszellemnek az eredményeként határozták el magukat a szívük alatt keletkező új élet elpusztítására, amelyre éppen a tehetősebbek, a felvilágosultak, sőt részben a vezetésre hivatottak terjesztenek a váradkörnyéki falvakban.

— Azt mondják, ezek uton-útfélen, — mentegetőztek az asszonyok — hogy bolond az, aki sok gyermekkel nevel...

Ezenkívül igyekeztek enyhítő körülményeket felhozni. Határovezetben éltek, férjüket minduntalan behívták katonának vagy elhurcolták őket; állandóan a kitelepítés. Damoklesz kardja függött a fejük fölött; nyo-

morogtak és teljes bizonytalanságban néztek a jövő elé s amellett minden jel arra mutatott, hogy román hatósági részről történnék felbátorítások a magyar nemzetgyilkos bűntények elkövetésére, amiben ők megtevélyedve, bizonyos erkölcsi háttérrel láttak...

Ezek az érvek, természetesen, nem mentések sem Isten, sem ember előtt.

A szerencsétlen asszonyok részben máris megbűnhődtek tettükért. Elmondják, hogy a lelkiismeretlen bába módszerei rettentő kínszenvedéseknek vetették őket alá és isteni csoda, hogy nem pusztultak bele valamennyien. S aki két-három ízben megfordult Szarka Imréné rendelőjében, annak — ha nem is lett egész életére nyomorék — többször már nem kellett odamennie. Soha többé nem lesz már anya. Ezzel azonban nem fejeződött be bűnhődésük. A vádirat már kész van ellenük s rövidesen a vádlottak padján fognak ülni valamennyien, akikkel szemben a vizsgálat bizonyítékot mutatott fel.

Huszonhatrendbeli magzatgyilkosság!

Természetesen, mint elsőrendű vádlott, bíróság elé kerül Szarka Imréné született Erdélyi Julianna biharpüspöki-i bábaasszony, akit tiltott műtéttel, nyereszkedési szándékkal elkövetett emberölés bűntettéért és 26 rendbeli tiltott műtétért von felelősségre az igazságszolgáltatás.

Vele együtt vádlottak padjára ül Szabó Sándorné született Szabó Julianna bihari szülész és Gobordán Györgyné született Deák Anna hagy-

mádfalvi közegyi szülész, akikre szintén egy-egy tiltott műtét elkövetése bizonyult reá a vizsgálat során.

Nagy per lesz: amelyen a magyar nép valóságos sorstragediája fog leperenni szemeink előtt. De, sajnos, az ítélettel nem ér véget a tragikus folyamat, amely népünk jövőjét veszélyezteti és kétséget támaszt történelmi elhivatottságunk iránt. A perbe fogott asszonyok bizonyos megnyugvással és máris az új életkezdés

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 90.
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27,
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

FEBRUÁR 24-ÉN, GYULÁN
SZENTELIK FEL AZ ÚJ GYŐRI
PÜSPÖKÖT. Gyuláról jelenti a MTI:
Az újonnan kinevezett győri püspök,
bárá altörzsi Apor Vilmos felszen-
telését Gyulán tartják meg. A fel-
szentelés időpontját február 24-én
állapították meg.

ORVOSI HIR. Dr. Jeremiás Aran-
ka orvos, kozmetikus, bőrgyógyász,
Széchenyi-tér 1. szám. Új telefon-
szám: 13-82.

Varga József Iparügyi minisztert je-
lölök Csáky István utódul a soproni
választókerületben. Sopronból jelenti:
(MTI) Sopron választópolgárainak egy-
öntetű megnyilvánulására és kívánsá-
gára elhatározták, hogy Csáky István
erőfő külügyminiszter elhunytával meg-
üresedett választókerületbe Varga Jó-
zsef iparügyi minisztert kéri fel a
képviselőjelöltségre. Az alispánnak és
Sopron polgármesterének vezetésével
küldöttség jött fel Budapestre, hogy
felkérje a minisztert a jelöltség vállal-
lására. A miniszter a MEP klubhelyi-
ségében fogadta Sopron küldöttségét,
kijelentette, hogy örömmel fogadja a
jelöltséggel és igyekszik a MEP elveit
diadalra vinni.

ÚJ TAGOK A KISFALUDY TÁR-
SÁGBAN. Budapest, a MOT je-
lenti: A Kisfaludy Társaság kedden
délután tagválasztó közgyűlést tar-
tott, amelyen a megüresedett tagsá-
gokra Tamási Áront, Illés Gyulát,
Farkas Zoltánt és Halasy-
Nagy Józsefet választották meg.

Legjobb rádiók

Vacsi és Dobribán
Kossuth Lajos utca 7. sz.

A zsir és hizosértés bejelentése. A
polgármesteri hivatal felhívja mind-
azon kereskedőket, iparosokat, üzeme-
ket, stb., akik zsir árusításával, rak-
tározásával és feldolgozásával foglakoz-
nak, hogy zsirkészleltüket mennyi-
sége való tekintet nélkül a városi
Közélemezési Hivatalba (Szaniszló u.
15. sz. alatt) jelen hirdetemny megje-
lenésétől számított kettő napon belül
a változást pedig minden hónap első
napja között, bejelenteni kötelesek. —
Köteles ezenkívül mindenki, akinek
két darab vagy azon felüli számú hi-
zosértés és két darab vagy azon felüli
hizalásra szánt hat hónapnál idő-
sebb sertés van birtokában, azok su-
lyának megjelölésével minden hónap
1-8. napja között a hónap 1. napján
fennálló állapot szerint bejelenteni. A
bejelentési lapokat a Közélemezési Hi-
vatal bocsátja a felek rendelkezésére.

Gyorsírást, gépirást

Szabó Ferenc
okl. írásszaktanítónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. H. em.

FELJEGYZÉSEK

A Budapesten megjelenő „Új
Világ” keresztény gazdasági
szaklap Fabinyi Tihamérnak,
az Országos Kaszinóban elmon-
dott serlegbeszédével foglalkozik.
A méltatás nálunk is időszerű,
mert a felszabadulás után az
egész vonalon éppen azok a tár-
sadmali hibák, ferdeségek ütöt-
ték fel a fejüket, éppen azok a
rétegek, típusok könyökölték elő-
re magukat és lepték el az élet
minden vonalát, amelyek ellen a
munka és a szellem feltörő ön-
tudata, önértékelése küzd. A
méltatás erre vonatkozó részét
az alábbiakban közöljük:

„A gazdaságpolitikai követke-
ményeken túl Fabinyi serlegbeszé-
dének társadalompolitikai jelentő-
ségére kell még rámutatnunk. Ez
a szociálpszichológia hangsúly ta-
lán fontosabb még a gazdaságpoli-
tikáinál, mert ez a lelkekben hat.

A magyar középosztály lelkivilá-
gába küld egy biztató, élettelé lény-
sugarat ez a kaszinói beszéd. A
kaszinó Magyarországon mindig
nívót és rangot jelentett. Bent a
kaszinó falain belül azt a rangot
és nívót az erkölcsi és szellemi ér-
tékek jelentették már régóta, de a
kaszinói elmélet a gyakorlatban
eddig alig érvényesült, mert kint
a társadalom, a „társaság” szalon-
jaiban és vadászmulatóiban, a ki-
sértéjtároló feudalizmus különböző
társasági szertartásain az érvénye-
sülést, az előrelépést sajnos még
mindig a születés és a pénz, a több
pénz szuggesztívója vezérelt.

Hála Istennek van már nálunk
is a társadalomnak fiatal, bátor
rétege, amely harsányan nevet a
kaszt társasági szertartásain, de

ahhoz, hogy a magyar középosztály
új nemzedéke teljesen emancipá-
lódhassék, hogy műveltségére és
munkájára támaszkodva a társa-
dalmi ranglétrán is elfoglalhassa
az őt megillető helyet, ahhoz a
társadalmi bátorság intézményes
nevelésére van még szükség. Fabi-
nyi Tihamérnak a hitvallása a
munkát egyszersmind kaszinóké-
pessé teszi és erősíti a nemzet tár-
sadmali öntudatát. A zsidó par-
venütársadalmon kívül a dolgozó
nemzet ugyanolyan ellenszennvel
nézi azt a munka célkűl vagy
könnyen szerzett pénzből élő ke-
resztény réteget is, amely csodálat-
raméltó természetességgel lepi el
a társasági élet stratégiai pontjait
és a magyar szalon, a magyar tár-
saság krémjének érzi, vallja és
reklámozza magát. Ezek a brídze-
lő, táncoló, sző, nyaraló és teielő
klíkkék ugyanazt az indokolatlan
főlényt hangsúlyozzák minden
mozdulatukban, mint a zsidó plu-
tokrácia és amelyet a szellemi ere-
jéből, vagy testi munkájából élő
társadalom ugyanugy nem ért meg,
mint azokat. A közönségi új rend-
ben ez a magatartás, amely mér-
hetetlen megaláztatást jelent a dol-
gozó középosztály számára, termé-
zetesen megszűnik. Nagy jelen-
tősége van azonban annak, hogy az
Országos Kaszinó előkelő létköré-
ben is azon munkálkodnak, hogy
az új magyar társadalom a munka
és a szellem arisztokráciája le-
gyen. Mert az Országos Kaszinóból
messze hangzik a szó és olyan ré-
teg felé, amely a születés és a pénz
súlyedő világából nagy értékeket
menthet még át a munka új tár-
sadmalmába.”

MEGKEZDTÉK A CUKORJEGYEK
SZÉTKÜLDÉSÉT. Nagyvárad. Saját
tud. A város közlemezési hivatalá-
ban megkezdtek a cukorjegyek szét-
küldését. Két-három napon belül min-
denki kézhez kapja e havi cukorjegy
utalványát.

UJABB HIDEGHULLÁM DÜ-
HÖNG FRANCIAORSZÁGBAN. Vi-
chiből jelenti a Havas: Franciaor-
szágban újabb hideghullám dühöng.
Egyes helyeken 48 óra óta bőségesen
hull a hó. A vasuti és országuti köz-
lekedésben fennakadás támadt. A hi-
deghullám igen sok helyen megnehe-
zítette a szállításokat.

Legszebb csillárok

Vacsi és Dobribán
Kossuth Lajos utca 7. sz.

A pécsi törvényszéki tárgyaláson
vallotta be egy cigány, hogy Erdély-
ben rablójelkosságot követett el. Pécs-
ről jelenti: (MTI) A pécsi törvén-
szék kedden vonta felelősségre vásári
tolvajlások miatt egy hat tagú cigány-
bandát. Kádár Lajos állásában pincért
két és fél évi fegyházzal sújtották. A
többiekre kisebb büntetést szabtak. Az
ítélet jogerős. Kádár az utátohozatal
előtt bevallotta, hogy 1937-ben Szol-
nok-Doboka megyében rablójelkossá-
got követett el. A kolozsvári román
törvényszék ezért életfogytiglani feg-
yházra ítélte. Büntetésének kitöltését
Nagyszebenben kezdte meg. Mult év
szeptemberében szökött magyar terü-
letre és azóta lopásokból él.

LETARTÓZTATTÁK PÁRIZS REND-
ŐRFŐNÖKÉT. Párizsból jelenti: Jó
forrásból származó értesülés szerint a
párizsi rendőrfőnököt elmozdították ál-
lásából és a további intézkedésig letar-
toztatták.

A SZIGLIGETI TÁRSASÁG
ELSŐ ESTÉLYE. A nagyvárad
Szigligeti Társaság megállapodott a
Szigligeti Színház igazgatóságá-
val, hogy február 27-én rendezi meg
első, nagyszabású irodalmi estjét a
színházban. Ezzel kapcsolatosan
mozgalom indult, hogy Szigligeti
Ede szobrát is visszahelyezzék a
színház épülete elé.

Spanyolországban husz százalékkal
leszállították a kenyér árát. Madrid-
ból jelenti: (NTI) A spanyol közle-
mezési főbiztosi hivatal bejelentette,
hogy a kenyér árát azonnali hatály-
lyal husz százalékkal csökkentik.

Legolcsóbb árak

Vacsi és Dobribán
Kossuth Lajos utca 7. sz.

EGY HORVÁT ÚJSÁGÍRÓ TRA-
GIKUS HALÁLA. Zágrábból jelenti
a NTL: Tragikus módon vesztette
életét Kozarcsanin Ivo, a zágrábi
Hrvatski Dnevnik kulturális szer-
kesztője. Amikor a kedde virradó
éjszaka 2 óra fele, lapzárta után ha-
zafelé tartott, nem hallotta meg az
egyik katonai őrszem felszólítását.
hogy álljon meg és az őt agyonlőtte.
Az elhunytat egyik legtehetségesebb
fiatal horvát újságírónak tartották.

Üveggel akarják pótolni a bádög-
konzervdobozokat. Egyik budapesti
kísérleti laboratóriumban figyelem-
reméltó kísérletek folynak a konz-
zerviparban használatos csomagoló-
edények pótlása érdekében. A terv
szerint üvegedényekkel kívánják
pótolni az érdekelte üzemek a bádög-
got és ezért a kísérletek főként az
üveg hőállóképességének és jól zár-
hatóságának megoldását célozzák.
Értesülésünk szerint egy tökéese-
port hajlandónak mutatkozik a
konzervbádög pótlására szolgáló
üvegáruk gyártásának finanszírozá-
sára.

ORVOSI HIR. Dr. Németh Béla
fog-szakorvos Hitler Adolf-utca 11.
Rendel d. e. 9-11-ig, délután 3-6-ig.

SPORTHIREK

Végetért a sívilágbaajonkság
alpesi összetett versenye

Cortina D'Ampezzóból jelenti: (MTI)
A világbajnokság alpesi összetett ver-
senye végetért. A németek győzelmével
végződött a férfiak műlesikló verse-
nye. A német Pfeiffert, az olasz Chi-
erioni egyaránt első helyre kerültek.
Az összetett verseny eredménye, a férfiak
között első Jenneinwein német, 2.
Marcelin olasz, 3. Chierroni olasz. A
magyarok közül 16. Szalay, 17. Tasó-
nyi. A hölgyek közül az összetett ver-
senyben az első Krist Kranca német,
második Seghi olasz, 3. Proxauf német.
Általában a női műlesikló verseny ki-
vételével, amelyet az olasz Seghi
nyert, a női számok német győzelem-
mel végződtek.

Debrecen birkozói szerepelnek va-
sárnap Nagyváradon. Nagyvárda. Sa-
ját tud. Vasárnap nagyszabású sport-
esemény színhelye lesz városunk. A jó-
hírű debreceni öklövívők látogatnak
el hozzánk, hogy összemérjék erejüket
a városi válogatottal. A nagy érdeklő-
désre számot tartó városközi találko-
zót a Törökvs rendezésében délután
5 órai kezdettel tartják meg a Sas-
palotában levő Modern színház ter-
mében.

Nagyszabású siversenyek Csikszere-
dán. Csikszeredából jelenti: (MTI) Az
Erdélyi Kárpátgyesület csikszéki osz-
tályának rendezésében a Goldberger
S. E. közreműködésével szombaton és
vasárnap nagyszabású siversenyt ren-
dezt Csikszeredán. Február elsején
műlesikló verseny szerepelt másoron.
Vasárnap a „Székelyföld visszatért”
vándordíjas északi összetett (futó és
ugró) versenyt bonyolították le nagy
sikerrel.

Tíz nemzet versenyzői Garmisch-
Partenkirchenben. Az 1941 február 13-a
és 23-a között megtartandó garmisch-
partenkircheni nemzetközi sporthétre
eddig tíz nemzet jelentette be részvé-
telét: Magyarország, Olaszország, Svéd-
ország, Finnország, Bulgária, Romá-
nia, Szlovákia és Svájc. A hat nemzet-
közi siversenyben résztvesznek, a jégko-
rong mérkőzésben azonban csak Né-
metország, Magyarország, Olaszország,
Jugoszlávia, Svédország, Svájc és Ro-
mánia. Az elődöntőket egy négyes és
egy hármas csoportban bonyolítják le.
A döntőbe a két csoportgyőztes kerül.
A sporthéthez a német Hitler-ifjuság
hatodik téli sportversenye csatlakozik,
amelyre a Birodalom minden részéből
1800 ifju és leány vonul fel. Eldöntésre
kerülnek a sifutás, a gyorskorcsolyá-
zás és a jégkorongozás ifjuság baj-
nokságai.

RADIO

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 6.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közleménye. Étrend. Hang-
lemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 „Első szerelem.” Bartóky József
elbeszéléseiből. Felolvasás.
- 10.45 A nagybányai Pénzverő-utcában.
Irta Incze Gábor dr. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-
jelentés.
- 12.10 A József nádor 2. honvéd gyalog-
ezred zenekara, vez. Seregi Artur.
- Közben.**
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-
jelentés.
- 13.30 Lendvai Jóska cigányzenekara
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci arak, élelmi-
szerárak.
- 15.20 Szórakoztató hanglemek.
- 15.15 Ruszin hallgatónknak. „A fiatal
ruszin költők új almanachja.
- 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Hanglemek. Jazz - zongoraszá-
mok.
- 17.30 „Szántóföldi növények kártevői.”
Rádiótanfolyam I. rész.
- 18.00 Hanglemek. Magyar nóták és
csárdások.
- 18.30 „A magyar baromfi útja a külföldi
fogyasztóig.” Közvetítés a
„Hangya” kecskeméti baromfi-
tojás- és gyümölcsexport-telepé-
ről.
- 19.00 Hírek magyar, német és román
nyelven.
- 19.25 Az Operaház előadásának ismer-
tetése.
- 19.30 Az Operaház előadásának közve-
títése. I. Csodálatos mandarin.
Táncdráma egy zsebben. Zenéjét
szerzette Bartók Béla.
- Az első játék előtt kb.**
- 20.05 „Szép magyar novella.” Kosztolányi
Dezso: „Omlette à Woburn.”
Felolvasás.
- A második dalmű után kb.**
- 21.35 Hírek, időjárásjelentés.
- Az első előadás után kb.**
- 22.35 A Rádió Szalonzenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia
és eszperantó nyelven.
- Utána kb.**
- 23.30 Közvetítés a Valéria-kávéházból.
Oláh K. cigányzenekara muzsi-
kál.
- 24.00 Hírek.
- CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 6.
Budapest II.**
- 16.15-16.45-ig Táncclemek.
- 18.00 Angol nyelvtanítás. J. W. Thomp-
son előadása.
- 18.30 Rendőrszenekar. Vezényel Szöllőssy
Ferenc.
- 19.30 „Mi minden történt ötven évvel
ezelőtt.” Elmondja a régi idők
krónikása.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Hanglemek. I. rész. Balletzene.
- 21.10 „A fácska ünnepe.” (A reneszánsz
ünnepei.) Irta Harasztj Emil
dr egy. m. tanár. Felolvasás.
- 21.35 Időjárásjelentés.
- 21.40 Közvetítés a Flórian-kávéházból.
Gáspár Lajos cigányzenekara mu-
zsikál.
- 22 órától 23 óráig a Rádió Szalonzene-
kara.

Rendkívüli támogatásban részesülnek az olajsmagvakat termelő gazdák

Megállapították az olajsmagvak hivatalos árát. Ingyen vetőmagot kapnak a gazdák a Futura útján

Budapestről jelentik a MTI.: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter az országnak olajos magvak termeléséhez fűződő érdekeire való tekintettel rendkívüli támogatásban részesíti az olajos magvakat termelő gazdákat. Magyarország éghajlati viszonyai kedveznek ennek a termelési ágának, feltétlenül szükséges tehát, hogy a magyar gazdatársadalom a közérdeknek megfelelően, de a saját maga hasznára is, minél nagyobb mértékben termeljen mindenféle olajos magot, saját szükségletünk ellátására és arra, hogy vállalt kötelezettségeinknek eleget tehesünk.

A földművelésügyi miniszter kezdeményezésére az 1941. évre az olajos magvak árát hivatalosan a következőkben állapították meg: napraforgó mag 35, olajlen mag 60, ricinus mag 63, szójabab 42 pengő mázsánként, a gazdasági feladójelműsítés, vasúti kocsiba rakva. Ezen árak kiszámításában a földművelésügyi miniszter több

évi átlagos termés hozamot vette figyelembe és így nemcsak a termelési költséget biztosítja, hanem a termelés megfelelő jövedelmezőségét is.

Az olajmagtermelő gazdákat a földművelésügyi miniszter a takarmányellátás tekintetében is támogatja. A gazdák, akik termelési szerződésüket február 15-ig a Futura központjához (Budapest, V., Vigadó-u. 6.), vagy bármely vidéki megbízottjához beküldik, hol minden katasztrális hold leszerződött terület után 100 kilogram olaj olajpogását kaphatnak már most. A földművelésügyi miniszter a növényolajellátáshoz fűződő fontos gazdasági és honvédelmi érdekekre való tekintettel az olajos magvak termelésének fokozását nagyrányú ingyen vetőmagakcióval is előmozdítja. Az akció keretében 7 ezer mázsa napraforgó és 3 ezer mázsa len vetőmag kerül teljesen ingyenes kiosztásra a Futura útján. A gazdáknak csak a fuvar-költséget kell viselni.

Hirdetmény

az 1941. évi népszámlálásról

Az 1940. évi XXX. törvények alapján az 1941. évi február hó 1. és 15. napja között népszámlálást kell tartani. A népszámlálásnál az 1941. január 31. és február 1. napja közötti éjféli állapotot kell alapul venni. A népszámlálás alkalmával össze kell írni: a) egyénenként minden személyt; b) a lakás céljaira szolgáló épületeket, lakásokat és egyéb helyiségeket; c) az önálló iparosokat és az ipari üzemeiket; d) az önálló kereskedőket és a kereskedelmi üzleteket. Egyidejűleg külön is számba kell venni: e) az 1870. évi január hó 1. és az 1929. évi december hó 31. napja között született (11-70 éves) férfiakat és az 1890. évi január hó 1. és az 1924. évi december hó 31. napja között született (16-50 éves) nőket, valamint

f) az 1880. évi január hó 1. és az 1922. évi december hó 31. napja között született (18-60 éves) katonavisei polgári személyeket, (akik katonák, csendőrokk voltak) és az 1892. évi január hó 1. és az 1919. évi december hó 31. napja között született (21-48 éves nemkatonavisei férfiakat.

A számlálást házról-házra és lakásról-lakásra (illetőleg üzemből-üzemre és üzletről-üzletre) menve az erre a célra kinevezett számlálóbiztosok hajtják végre, akik ebben a működésükben mint közhivatalnokok járnak el.

A népszámláláshoz és az azzal kapcsolatos összeírásokhoz szükséges adatokat mindenki köteles megadni. A megadott adatokat lehetőleg eredeti okmányokkal (születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítvány, oklevél, cseledekönyv, szürke színű magyar katonai igazolványi lap, polgári személyi lap, be- vagy kijelentélap, szelvény, egyéb polgári és katonai okmányok, igazolványok és iratok, szakképzettségi, tanult mesterségi, képesítési, al-

kalmazási okirat, munkakönyv, segélylevél, ipari jogosítvány, ipari vagy bányászati szakiskolai vég bizonyítvány) kell igazolni. A számlálóbiztos az okmányokkal igazolható adatokat az okmányok alapján ellenőrzi. Ezeket az okmányokat mindenki köteles kéznél tartani és a számlálóbiztos felszólítására felmutatni.

Aki tudva hamis vagy valótlan adatokat vall be, vagy a beszolgáltatandó adatot vagy az adatszolgáltatás érdekében kívánt felvilágosítást ismételt felszólítás ellenére a kitűzött határidőre igazolatlanul be nem szolgáltatja, illetőleg meg nem adja, vagy az adatok beszolgáltatását megtagadja, — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a büntető igazságszolgáltatás egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1928. X. törvények rendelkezései értelmében pénzbüntetéssel büntetendő.

A népszámlálás és az azzal kapcsolatos összeírások céljára szolgáló nyomtatványokban foglalt egyéni termelésű adatokat nem szabad az adók kivételénél alapul venni.

1941. évi február hó.
POLGÁRMESTER.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás Rákóczi ut. 10. sz.
Telefon: 11-17

Jó és olcsó
a Darmol. Beváltja, amit ígér.
Nincs vele bajlódás, teafozós,
rossz íz - Józsiú hashajtó a
Már 14 fillérről is gyógyszerárban. **DARMOL**

Erdélyi kiállítók részvétele a Nemzetközi Vásáron. A budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége külön erdélyi kiállítási csoportot szervez, hogy a visszacsatolt erdélyi részek ipari, háziipari, iparművészeti és egyéb termelvényeit a vásárt látogatók tömegei megismerhessék. Ez az alkalom rendkívül nagy jelentőségű az erdélyi iparosok és más kiállítókra nézve, mert külön költségek nélkül lehetővé teszi készítményeiknek nyilvános bemutatását és ajánlását. A vásár szabályzata a megállapított határidőn belül jelentkezők részére jelentékeny kedvezményeket állapít meg s a vásár vezetősége az erdélyi kiállító csoport teljes sikere érdekében a szóbanlevő határidőt február 10. napjáig meghosszabbította. Ajánlatos tehát, ha a vásáron résztvenni szándékozik ezt a kivételes méltányosságból megállapított határidőt saját érdekében kihasználják és még február 10-e előtt jelentkeznek, hogy az ezzel járó jelentős kedvezményeket igénybevehessék.

Bazárkereskedők üzletkére. A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter egyik kereskedelmi és iparkamara felterjesztése alapján megállapította, hogy a bazárkereskedés az erre szóló iparigazolvány alapján női kötők és zsebkendők forgalombahozatalára nem jogosult. A bazárkereskedők üzletkéreinek részletes meghatározása a dolgot természetéből folyóan aligha lehetséges. Általában a bazárkereskedő az erre szóló iparigazolványa alapján olyan filléres értékű tárgyakat jellemezhető forgalombahozatalával foglalkozhatik, amelyek nem képezik a nép elsőrendű szükségletit tárgyait.

A 73-76 kg/hl sulyu búzák egységes vételára. A mindinkább fokozódó buza hiányra való tekintettel, figyelembe véve azt, hogy az alacsony hl. sulyu búzák ára az erőtakarmányok arát nem éri el és így azok feltakarmányozásáról kell tartani, a december hó 10-én tartott gazdasági miniszteri értekezlet — a földművelésügyi miniszter előterjesztésére — hozzájárult ahhoz, hogy a 73-76 kg/hl sulyu búzák egységesen a 76 kg/hl. sulyu búzára megállapított áron veendőek át.

A visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen működő egyes szövetkezetek jogviszonyának szabályozása. A visszacsatolt keleti országrészen Bihar, Szatmár, Ugocsa és Máramaros vármegyékhöz tartozó területén működő szövetkezetek — a m. kir. miniszterium 690-1941. M. E. sz. 1941. január 27-én kelt rendelete értelmében — a rendelet hatálybalépésétől számított három hónap alatt kötelesek megszüntetni a külföldön, vagy a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen székhellyel bíró központban, szövetkezeti szövetségben ellenőrző kötelekben fennálló tagságukat és kötelesek módosítani alapszabályaikat azokat a rendelkezéseit, amelyek az említett központhoz, szövetséghez vagy kötelekhez való szervezeti viszonyukat szabályozzák. A jelen rendelet hatálybalépésével megszűnik az a jogkör, amelyet a fenti bekezdésben megjelölt szövetkezetek ügyei tekintetében akár jogszabály, akár az alapszabályok biztosítottak a külföldön vagy a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen székhellyel bíró központ, szövetség vagy kötelek részére.

SZINHAZ

„A kolozsvári Nemzeti Színház a magyar szellemiségnek egyik legerősebb vára volt a múltban és az lesz a jövőben is“

Az ünnepélyes megnyitás ősszel, a Kolozsváron rendezendő művészeti hetek keretében fog megtörténni. — Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter nyilatkozata

Budapestről jelentik: (MTI) Az utóbbi hetekben különböző napilapokban egymásnak ellentmondó hírek jelentek meg a kolozsvári Nemzeti Színház megnyitásáról. A Magyar Távirati Iroda munkatársa a hírek megbízhatóságáról kérdést intézett Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, aki a következőkben válaszolt:

— A kolozsvári Nemzeti Színház szervezéséről a leendő igazgatójának és művészeinek személyéről és megnyitásáról forgalomba hozott hírek cáfolatra sem érdemesek. A kolozsvári Nemzeti Színház Erdély magyarságának és általában a magyar szellemiségnek egyik legerősebb vára volt a múltban és lesz a jövőben is. A magyar színművészet és a színházi kultúra fejlesztése terén betöltött másfél-százados szerepe kötelezi a kormányt, hogy nagy multjához mindenben méltó jövődjét megalapozza. Ezért ősszel elrendeltem a színházépület belső helyiségeinek tatarozását és helyreállítását. Ez a munkát még a katonai igazgatás idejében kezdődött és most gyors ütemben Kós Károly vezetésével folyik. Legkorábban március végére juthat befejezésre. Ezért úgy határoztam, hogy ebben a színházi évben báró Kemény János színtársulata játszik tovább. A társulat a következő hónapokban a szükséghez képest állami támogatásban részesül. A Nemzeti Színház megnyitására ősszel kerül sor. Intézkedni fogok azonban arról is, hogy ebben a társulatban a hatályban levő törvényeink korlátain belül mindazok az erdélyi színművészek is szerephez juthassanak, akik a kolozsvári színházban a elnyomatás ideje alatt érdemes kulturális munkát végeztek és képességeik megfelelnek. Ha egyesek kimaradnak a társulattól, remélem, más társulatok keretében ezek is el fognak helyezkedni. Én magam mindenesetre támogatni fogom őket. Az ünnepélyes megnyitás ősszel a Kolozsváron rendezendő művészeti hetek keretében fog megtörténni. Elben a keretben kerül sor az Operaház és a Nemzeti Színház, valamint a Filharmonikus Társulat és a Hatodik Képzőművészeti Kiállítás erdélyi bemutatkozására. A Nemzeti Színház és a Színház Igazgatóságának megszervezésével és működésének megindításával kapcsolatban felmerült teendőket irányítására miniszteri biztost dr. Vitéz Haász Aladár miniszteri osztályfőnököt küldtem ki, akit báró Kemény János támogat. Az ő jelentése és javaslatai alapján fogok minden kérdésben dönteni. Az új igazgatói szerződésekre az erdélyi résznek állami költségvetésének megállapítása után kerül sor. Remélhető, hogy még március elején sikerülni fog tárgyalni báró Kemény Jánossal és a kolozsvári magyar színpártoló egyesület vezetőségével, hogy a jövőben is támogassák a színházon keresztül a magyar művelődést.

A kolozsvári Nemzeti Színház a kultuszminiszternek alárendelt önálló intézmény. Természetszerűen felújítja azokat a régebbi kapcsolatokat, amelyek a múltban a budapesti állami színházakhoz fűzték. A kolozsvári és erdélyi magyarok megtudhatják ezekből az intézkedésekből, hogy ezeknek célja, hogy az új társulat mindenben méltó utóda legyen a régebbi színtársulatoknak, amelyeknek tagjai közül, olyan sokan emelkedtek a legnagyobb magyar művészek sorába. Remélem, hogy ezt a törekvését maga a város és az erdélyi magyarság teljes lelkesedéssel fogja támogatni anyagi és erkölcsi erővel.

A színházi iroda közleményei: Csurka Péter: Kisiklás

Bemutató előadás pénteken este

Csurka Péternek, a Nagyváradról elszármazott kiváló írónak legújabb színművét, a Kisiklást mutatja be a színház együttese Nagyváradon. A Kisiklás a Szigligeti Színház második eredeti bemutatója, amely a szerző és a fővárosi sajtó képviselőjének valamint számos színigazgató és színpadi kiadó jelenlétében kerül díszelőadásban színpadra pénteken este. Csurka Péter nemcsak kitűnő író, hanem több kiváló színdarab szerzője is, amit a legjobban bizonyít az, hogy a Kisiklás című színművét már Budapesten is elfogadták és pár nap múlva ott is bemutatásra kerül. A színház együttese különös gonddal készül a bemutatásra és a szerző irányítása mellett állandóan folynak a próbák a színpadon, valamint lázas munka folyik a színház festőtermében is, ahol az újdonságra szebbnél-szebb díszletek készülnek Rácz Árpád díszlettervező és festő felügyelete alatt.

A nagyváradi előadásnak külön érdekessége, hogy a Kisiklás c. újdonságban fog bemutatkozni a város közönségének Majláth Mária, a színház ujonnan szerződött drámai hősnője, valamint Sármasz Miklós, a budapesti Belvárosi Színház rendezője és drámai színésze, aki a darabot rendezi is szakavatott kezzel és az egyik férfi főszerepet játsza.

A kisiklás többi főszerepét a társulat legkiválóbb erői fogják sikerrel vinni.

A kisiklás pénteken este A. bérletben, szombaton este bérletszűnetben, vasárnap délután 4 és este, valamint hétfőn este B. bérletben lesz a színház műsorán, mindenkor rendez helyárrakkal.

— Csütörtökön filléres nap. Csütörtökön két filléres előadást tart a színház együttese, délután 4 órai kezdettel Kulinyi-Vince nagyoperettje, a Hamburgi menyasszony lesz műsoron, míg este háromnegyed 8 órakor Huszka Jenő gyönyörű dajjátéka az Er-

zsébet, Majláth Máriával a címszerepben. Mindkét előadásra minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

— A bécsi gyors — szombaton délután 4 órakor a bemutató előadás parádés szereposztásában az új délutáni filléres helyárrakkal.

— SZÍNHÁZI ÚJ HELYÁRAK. A színház igazgatósága értesíti a n. ó. közönséget, hogy február hó 7-től, pénztéktől változásokat eszközöl egy a földszinti helyek beosztásánál, mint a helyárraknál. Zsöllye I—V. sorig. korszék VI—XII. sorig, támlásszék XIII—XVI. sorig. Rendes helyárrak: 5 személyes páholy 11 pengő, zsöllye 2.60, korszék 1.70, támlásszék 1.30, erkély I—II. sor 1, zártszék 80, állóhely 50 fillér. Délutáni filléres helyárrak: 5 személyes páholy 5 pengő, zsöllye 1.20, korszék 1, támlásszék 70, erkély I, II. sor 60, zártszék 50, állóhely 30 fillér.

Heti műsor:

Szerda este háromnegyed 8 órakor a budapesti m. kir. Operaház és Városi Színház tagjainak vendégjátéka. Színrekerül: **Sevillai borbély**, 3 felvonásos vígopera. Közreműködnek: Szabó Ilonka, Rácz Tilda, dr. Dalnoky Viktor.

Csoka Béla, Szóts D. Péter, dr. Sándor István. Rendező Szóts D. Péter. Vezényel Szathmáry Endre. Kiegészített zenekarral. Nagy kórusal. — Felemelt helyárrakkal.

Csütörtök délután 4 órakor: **Hamburgi menyasszony**. Filléres helyárrakkal.

Csütörtök este háromnegyed 8 órakor: **Erzsébet**. Filléres helyárrakkal. — Majláth Máriával a címszerepben.

Pénteken a Szigligeti Színház eredeti bemutatója. Színrekerül: Csurka Péter 3 felvonásos színműve: a **Kisiklás**, — Majláth Mária és Sármasz Miklós, a színház ujonnan szerződött tagjainak felléptével. A. bérletben.

Szombat délután 4 órakor: **Bécsi gyors** — filléres délutáni helyárrakkal. Szombat este háromnegyed 8 órakor: **Kisiklás**.

Vasárnap délután 4 órakor: **Kisiklás**. Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Kisiklás** — B. bérletben.

— Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház jobboldali elővételi pénztáránál.

A mozgóképszínházak műsora:

Apolló: **Hazajáró lélek**.
Belvárosi: **Egy visszanyert élet**.
Korona: **Juares**.

APROHÍRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Utcai butorozott szoba szonnal kiadó. Sal Ferenc u. 29. 712

Kiadó 1 szobás, fürdőszobás modern komplett lakás, március 1-re. Cím: Mikszáth Kálmán u. 22. (vált Széles utca). 697

Különféle

Szülő és gyümölcstermelők, kik mérsekelt és teljes egyedárusági árkülbözet mellett pálinkát akarnak főzni, jelentkezzenek február 12-ig Oláh Ferenc bor és gyümölcsüzemébe vállalkozónál. Alsó Körösoldal 58. 716

Hó és sárcipót

gyárilag javítunk

„ELASTICA“

gumiüzem

Szent János utca 32. szám.

Jobb fiatalember teljes ellátást kaphat, utcai butorozott szoba, fürdőszoba használattal kiadó. Szacsavay u. 20. emelet 3. 710

Budapestre teherautójáratot indítok. Argyújtás irodámban. Kossuth u. 15. szám alatt. Telefon 13-33. Bihari Szabó szállító. 719

Adás-vétel

Száz hl. asztali óbor eladó. Róm. kath. püspökség pincészete

Maradék cipők olcsó árban Muhary üzemében. Kossuth u. 9. délután 3-6. az emeleten. 714

Szmoking csaknem új, vékony alakra eladó. Körös utca 32. 709

Szép fekete ebédli olcsón eladó. — Wesselenyi u. 6. sz. (v. Pereces). 720

Egy komplet háló, egy nappali szoba és egy szalongarnitúra eladó. Kovács Istvánné, Wesselenyi Miklós u. 18. szám. 718

Két szobás magánház, adómentes, eladó. Ertekezni Szaniszló u. 31. 717

Pénzszekrényt, jó állapotban veszünk. Telefon 26-77. 715

ELADÓ magánház, háromszobás, hallos összkomfortos, parkirozott udvarral Pál-utca 14. (Bunyitay-ligetben.) 673.

Eladó: Szaniszló utcában két utcarai nyíló telken épült kertes családi ház, áll: 5 szoba, fürdőszoba, konyha, kamra, előszoba és üvegezett folyosóból. Kizárólag csak komoly vevőkkel tárgyalok. Ertekezni lehet: Szaniszló u. 67. sz. (rég. 61. sz.) Háztulajdonosnál. Ügynökök kizárva. 691

Eladó kis magánház, Püspöki utca. Ertekezni Szent János utca mellékutcáján. Imre utca 4. Horváth. 661

Eladó sürgősen Váradszöllősen, a váradvelencei állomás villamos megállótól 10 pernyire három szobás, hallos, összkomfortos magánház. Váradszöllős, Gömbös u. 8. 721

Haláleset miatt a szalárdi fürdő eladó. Ecsediné, Nagyvárad, Teleki utca 52. szám. 689

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást keres

Gazdasszonynak, vagy mindenesnek ajánlkozom, vidékre is, Beóthi Pálné, Óvoda u. 19. 713

Allást nyee

Háztartása vezetésére keres 180-200 pengő nyugdíjjal rendelkező urinót, állami nyugalmazott igazgató tanít. Ajánlatot a kiadóhivatal továbbbit. 711

Keresztény kiszolgáló leány, ki könyv és papírüzletben már alkalmazva volt, azonnalra felvétetik. Ajánlatot a lap kiadóhivatalába. 722

15-16 éves ügyes rikkancsiút felve-szek. Ambó újságus, Szent János u. bódé. 689

Kiadótulajdonos: **szent László-nyomda RT**

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr. Paál Árpád** Dr. Scheffler Ferenc, a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.